

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی نیم سال: دوم

عنوان درس: آموزش و ارتقای سلامت

کد درس: 12

نوع و تعداد واحد: 1 واحد کارگاهی

نام مسئول درس: دکتر الهام شکیبازاده

مدرس / مدرسان: دکتر الهام شکیبازاده

پیش‌نیاز / هم‌زمان: روانشناسی و مهارت های ارتباطی، جامعه شناسی سلامت، دندانپزشکی پیشگیری

رشته و مقطع تحصیلی: PhD سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: آموزش و ارتقای سلامت

محل کار: دانشکده بهداشت تهران، گروه آموزش و ارتقای سلامت

تلفن تماس: 09125796021

نشانی پست الکترونیک: shakibazadeh@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس:

این درس به معرفی مبانی آموزش و ارتقای سلامت، نظریه‌ها و مدل‌های تغییر رفتار، روش‌های شناسایی نیازها، طراحی و ارزشیابی برنامه‌های ارتقای سلامت و مهارت‌های کلیدی در آموزش سلامت می‌پردازد. دانشجویان ضمن آشنایی با مفاهیم پایه، توانایی تحلیل وضعیت سلامت جامعه، طراحی و اجرای مداخلات ارتقای سلامت در حوزه سلامت دهان و دندان، و حمایت طلبی (Advocacy) را کسب می‌کنند.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

- ارتقای دانش و مهارت دانشجویان در زمینه مبانی آموزش سلامت و نظریه‌های رفتار سلامت
- توانمندسازی در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های ارتقای سلامت دهان
- توسعه مهارت‌های ارتباطی و آموزشی در تعامل با بیماران و جامعه
- ارتقای نقش حرفه‌ای در ترویج رفتارهای بهداشتی و سلامت‌محور

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

- پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:
- مفاهیم و تعاریف آموزش و ارتقای سلامت را توضیح دهد.
 - نظریه‌ها و مدل‌های تغییر رفتار و برنامه‌ریزی سلامت (HBM، PRECEDE، Social Cognitive Theory و ...) را تحلیل کند.
 - عوامل مؤثر بر رفتارهای سلامت و دهان را شناسایی نماید.
 - مراحل نیازسنجی سلامت جامعه را طراحی و اجرا کند.
 - اهداف و پیام‌های آموزشی مؤثر را تدوین کند.
 - روش‌های آموزش بیماران و جامعه را به کار گیرد.
 - اصول ارزشیابی برنامه‌های ارتقای سلامت را توضیح دهد و در عمل به کار گیرد.
 - مهارت Advocacy برای ارتقای سیاست‌های سلامت دهان را نشان دهد.

رویکرد آموزشی^۱:

* ترکیبی^۲

حضور

مجازی^۳

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

- * کلاس وارونه
- * سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- * بحث در گروههای کوچک
- * ایفای نقش
- * یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- * یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- * یادگیری مبتنی بر سناریو

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	مقدمه و مفاهیم آموزش و ارتقای سلامت	سخنرانی تعاملی	مطالعه فصل معرفی، پرسش کلاسی	دکتر شکیبازاده
2	نظریه‌ها و مدل‌های تغییر رفتار (HBM)	بحث گروهی + سناریو	تحلیل مورد بالینی	
3	نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده و SCT	TBL	طراحی برنامه آموزشی کوچک	
4	مدل PRECEDE PROCEED	PBL	کار عملی طراحی چارچوب	
5	اصول نیازسنجی سلامت	یادگیری اکتشافی	تمرین طراحی ابزار	
6	تدوین اهداف و پیام‌های آموزشی	PBL	ارائه گروهی	
7	روش‌های آموزش فردی (بیمارمحور)	سناریو	طراحی آموزش بیمار	
8	روش‌های آموزش گروهی و جمعی	بحث گروهی	تمرین عملی	
9	رسانه‌ها و فناوری آموزشی	کلاس وارونه	نقد یک محتوای آموزشی	
10	مهارت‌های ارتباطی و مشاوره	ایفای نقش	بازی نقش بیمار-دندانپزشک	
11	مشارکت جامعه در ارتقای سلامت	PBL	طراحی مشارکتی	
12	ارزشیابی برنامه‌های ارتقای سلامت	TBL	تدوین ابزار ارزشیابی	
13	موانع و تسهیل‌کننده‌های ارتقای سلامت	بحث گروهی	تحلیل مطالعات موردی	
14	Advocacy و سیاست‌گذاری سلامت	سخنرانی	تمرین لایه‌گری	
15	مرور و جمع‌بندی	آزمونک کلاسی	ارائه کوتاه گروهی	
16	کار عملی: طراحی یک برنامه ارتقای سلامت دهان	کارگاه گروهی	ارائه پروژه	
17	ارزشیابی پایانی	آزمون کتبی	تحویل پروژه نهایی	

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم در کلاس‌ها
- مشارکت فعال در بحث‌ها و کارگاه‌ها
- انجام تکالیف و پروژه‌ها در موعد مقرر
- مطالعه منابع معرفی شده
- ارائه گروهی/فردی

روش ارزیابی دانشجو:

- تکوینی (۴۰٪): کوییزها، کار گروهی، مشارکت در بحث، ارائه‌ها
- تراکمی (۶۰٪): آزمون کتبی پایان ترم (سؤالات ترکیبی چندگزینه‌ای و تشریحی) + پروژه طراحی برنامه ارتقای سلامت

منابع:

کتاب:

- Pine C, Harris R. Community Oral Health. Quintessence Books, UK. (آخرین ویرایش)

مقالات و منابع مکمل:

- مقاله‌های به‌روز در زمینه آموزش سلامت و ارتقای سلامت دهان
- WHO. Health Promotion Glossary
- CDC. Health Education Curriculum Analysis Tool

منابع الکترونیک:

- سایت WHO (Health Promotion, Oral Health)
- CDC Oral Health Resources